

VYRŲ ANTROJI ŠIRDIS – KAS JI?

Trumpai apie prostatą

Kas yra prostata?

Prostata yra nedidelė maždaug graikinio riešuto dydžio ir pavidalo liauka. Ji yra po šlapimo pūslės ir supa apatiniąją šlaplės – šlapimtakio, kuriuo pro varpą išteka (pasišalina) šlapimas ir sėkla, – dalį.

Kokios dažniausios prostatos ligos?

○ **Prostatos išvešėjimas (gerybinė prostatos hiperplazija)**

Vyriui senstant, jo prostata didėja ir, nors tai natūralus procesas, ji gali trukdyti tekėti šlapimui. Prostatos padidėjimas vadinamas prostatos išvešėjimu, mediciniškai - gerybine prostatos hiperplazija (GPH). Tai gana plačiai paplitęs reiškinys, todėl sakoma, kad „visi garbingo amžiaus sulaukę vyrai turi padidėjusią prostatą“. Nedidelio laipsnio prostatos padidėjimas būdingas daugeliui 40 metų ribą peržengusių vyrų ir daugiau kaip 90 proc. vyresnių nei 80 metų vyrų. Vienas iš GPH simptomų yra būtinybė dažnai keltis naktį šlapintis. Kiti simptomai: sunkiau pradėti šlapintis, gali būti susilpnėjusi šlapimo srovė ir t.t.

○ **Ūmus ir lėtinis prostatitas**

Prostatitas gali būti ūmus – temperatūra pakyla iki 38-39°C, pacientą krečia šaltis, atsiranda stiprūs skausmai tarpvietėje, pilvo apačioje ir išeinamos angos srityje, skausmingas šlapinimasis ir tuštinimasis. Bet dažnai prostatitas vystosi kaip lėtinis susirgimas, nesukeliant labai didelių nusiskundimų. Temperatūra retkarčiais pakyla iki 37°C, periodiškai atsiranda skausmai arba nemalonūs pojūčiai tarpvietėje, kapšelyje šlapinantis ir tuštinantis. Gali būti negausios išskyros iš šlapimtakio (kas labai būdinga lėtiniam prostatitui). Ypač dažnai prostatitas vystosi lytiškai plintančio infekcinio susirgimo pasekoje – chlamidiozės, trichomonozės, ureaplazmozės, gonorėjos ir kt.

○ **Prostatos vėžys**

Prostatos vėžys - tai prostatos (priešinės liaukos) piktybinė liga, kuria susergama dėl įvairių genų pakitimų: ląstelės pakinta, praranda normalias savybes, pradeda nekontroliuojamai daugintis.

Tam gali turėti įtakos ir lytinių hormonų pokyčiai. Ilgainiui gali atsirasti metastazės: limfa ir krauju vėžio ląstelės patenka į kitus organus, ten įsitvirtinusios pradeda daugintis ir juos ardyti. **DĖMESIO! Prostatos vėžio simptomai:** pasunkėjęs šlapinimasis (susilpnėjusi, susiaurėjusi šlapimo srovė), padažnėjęs šlapinimasis (ypač naktį), skausmas šlapinimosi metu, šlapinimasis su krauju, tuštinimosi pakitimai, kūno masės mažėjimas, pykinimas, apetito stoka, skausmas tarpvietėje.

Rizikos faktoriai yra šie:

- ✓ amžius: kuo vyras vyresnis, tuo didesnė rizika susirgti. Visi vyresni nei 50 metų vyrai labiau rizikuoja susirgti prostatos vėžiu;
- ✓ šeimos istorija: jei kas nors iš artimųjų sirgo prostatos vėžiu, Jūs taip pat rizikuojate juo susirgti;
- ✓ etniškumas: afroamerikiečiai dažniau serga prostatos vėžiu nei Kaukazo ar Azijos šalių vyrai;
- ✓ mityba: racionas, kuriame daug gyvulinės kilmės riebalų ir mažai vaisių, daržovių ir žuvies, gali padidinti riziką susirgti prostatos vėžiu.

Toliau pateikti perspėjantys požymiai, kurie gali reikšti, kad sergate prostatos ligomis. Jei vienas ar kitas požymis vargina ir Jus, neišsigąskite ir kreipkitės į savo šeimos gydytoją arba urologą:

- sunkumas arba skausmas šlapinantis;
- dažnas šlapinimasis, ypač naktį;
- staigus noras bėgti į tualetą šlapintis;
- kraujas šlapime arba sėkloje;
- impotencija

Informaciją parengė Šeškinės poliklinikos urologas Arūnas Jaškevičius pagal:

1. Kas yra prostata? Prieiga per internetą: <https://www.pasveik.lt/prostamol/prostatos-sutrikimai-ir-ligos/kas-yra-prostata/24796>
2. Dažniausiai pasitaikančios prostatos ligos ir erekcijos sutrikimai. Prieiga per internetą: https://nmc.lt/page_department/urologija/

Lytinės ir reprodukcinės sveikatos kabinetas, 2018-09-11.

